

[Edel Saunte.]

minister straf for handlinger, der efter en friere målestok må anses for skadelige for staten, eller til at ikende andre straffe end dem, der er foreskrevet for handlinger og undladelser som de påklagede.“

Det vil altså sige, at hvis der skal rejses tiltale, må tiltalen vedrøre forhold, der kan rammes efter straffeloven eller anden straffende lov, og de, der har fremsat forslagene til beslutning om tiltalerejsning, skylder os at påvise, efter hvilke straffebestemmelser de mener tiltale kan rejses, og om der er rimelig grund til at antage, at dommen kan blive fældende. For hvis man ikke tror, at minister Kjærboel kan dømmes efter de bestemmelser, der rejses tiltale efter, er vi efter principperne i den retsplejelov, vi selv har vedtaget, forpligtet til at unnlade at rejse tiltale.

Det er altså ikke således, at det ærede medlem hr. Ninn-Hansen kan nøjes med at sige, som han siger: jeg vil ikke deltage i bedømmelsen af bevisernes vægt! Det er hans juridiske og moralske forpligtelse at bedømme disse bevisers vægt. Vi er anklagemyndighed i denne sag, og vi kan ikke løbe fra det ansvar, som følger med at være anklagemyndighed. Jeg vil i det følgende gå ud fra det af venstre og de konservative fremsatte forslag til beslutning, idet jeg regner med, at det ærede medlem hr. Aksel Larsen, selv om han sagde, at han ikke kan stemme for det, dog har det samme gerningsindhold i tankerne.

Med hensyn til punkt 1 i beslutningsforslaget, hvor man kræver tiltale rejst over for minister Kjærboel for oprettelsen af erklæringen af 11. marts, kan jeg med hensyn til § 163 henholde mig til den højtærede justitsministers redegørelse. Men der er jo også den mulighed, at man har tænkt på straffelovens § 150, således som den højtærede justitsminister også nævnte det. Det er nu for øvrigt ejendommeligt, at forslagsstillerne stiller os i den situation, at vi skal stå og gætte. De, der stiller et forslag om straf, bør, når det ikke er juridisk ukyndige folk, virkelig fastslå, hvori det strafbare gerningsforhold ligger, og efter hvilke straffelovsbestemmelser de mener straf bør idømmes. Men vi kan måske få klarhed over det senere i dag eller under en eventuel udvalgsbehandling eller måske først, når forslaget

kommer til anden behandling — hvad ved jeg. Hvis det er § 163, man tænker på, vil jeg gerne påpege, at vintersejladis ikke er noget, der er begyndt under minister Kjærboel, men under tidligere ministre, og at den egentlige beslutning om den såkaldte vintersejladis, så vidt jeg har kunnet få oplyst, er taget i det ærede medlem, forhenværende statsminister Erik Eriksens regeringstid.

I 1946 sejlede 1 skib, i 1948 2, i 1949 2, i 1950 3, i 1951 2, i 1952, hvor beslutningen vistnok er truffet, 3, i 1953 2, i 1954 2, i 1955 4, i 1956 2 og i 1957 3 skibe. I tiden fra 1945 til 1958 har 42 skibe, heraf 24 charrede og 18 af handelens egne skibe, sejlet i såkaldt vintersejladis, og ingen skibsfører har gjort nogen form for indsigelse, før kaptajn Møller gjorde det efter „Umanak“s rejse i 1957, og intet af de rederier, hvis skibe var charret til vintersejladis, har næret nogen betænkelighed ved at lade deres skibe sejle.

Videre vil jeg så også ud over det, den højtærede justitsminister har påpeget, sige, at så sent som den 4. marts 1957 fik minister Kjærboel et notat fra den grønlandske handels embedsmænd om, at vintersejladis måtte anses for forsvarlig og nødvendig. I dette notat henvises til, at Handelens skibsinspektør altid har anset vinterbesejlingen for forsvarlig. Efter dette notat er det, at ministeren udbeder sig en erklæring fra kaptajnerne, vel nærmest på grund af kaptajn Møllers udtalelser efter „Umanak“s hjemkomst den 2. marts. Herom siger dommerudvalget:

„Der er intet oplyst om, at ministeren i sin anmodning skulle have givet særlige direktiver med hensyn til erklæringen.“

Efter denne forhistorie forekommer det mig helt urimeligt at hævde, at ministeren, da han modtog erklæring 2, kunne have nogen som helst opfattelse af, at denne i det faktiske var ukorrekt. Han kan kun have vidst dette, hvis han af de personer, som overbragte ham erklæringen, var blevet underrettet om, at denne erklæring sagligt set var forkert. Men vi ved tværtimod, at de, der overbragte ham erklæringen, nemlig direktør Christiansen og vicedirektør Magnus Jensen, begge til dommerudvalget har forklaret, at det var deres bedste overbevisning, at vintersejladis var forsvarlig,